

Het is herfst. Grillig weer, de dagen worden donkerder, de mensen lijken wat minder opgewekt te zijn. En het lijkt in de wereld ook herfst te zijn. Grillige types zetten vrijheid en veiligheid op het spel. Donkere economische wolken zien er dreigend uit. In de wereld, in Europa en ook in Nederland. De economie van Nederland zal volgend jaar naar verwachting met 1,5% groeien, maar dat is allerm minst een vast gegeven. Net zo makkelijk ligt een recessie op de loer, zeker als bijvoorbeeld blijkt dat de bouw niet op gang komt in verband met stikstof problematiek. Mensen zien hun zekerheden minder zeker worden. Een torenhoge energierekening (ondanks steunmaatregelen), exploderende inflatie en ook Corona is nog lang niet helemaal uit beeld verdwenen. De huizenprijzen staan onder druk, de hypotheekrente stijgt. Veel mensen leven inmiddels van week tot week of – met iets meer geluk – van maand tot maand. Veel langer vooruit kijken is door alle onzekerheid lastig. Laat staan om 3, 4 of 5 jaar vooruit te kijken, zoals wij vanavond doen. Ondertussen hobbelen we van crisis naar crisis, terwijl de vorige crisis nog niet opgelost is. Kijk alleen maar even naar de vluchtelingen problematiek.

Onder dit gesternte bespreken wij vandaag de beleidsarme begroting voor 2023 en de vooruitzichten voor 2024 tot en met 2026. De zojuist genoemde onzekerheden zien we ook terug in het raadsvoorstel. Het college beschrijft in de inleiding dezelfde onzekerheden en laat daarmee zien niet blind te zijn voor het bredere plaatje waar we mee te maken hebben, zonder er direct invloed op te kunnen uitoefenen. De fractie van de PvdA roept op om vooral te focussen op wat nodig is om onze inwoners te ondersteunen en een pas op de plaats te maken als het gaat om wensen die minder prioriteit zouden moeten hebben. Daarover later meer.

De focus die we met elkaar hebben afgesproken is '**Wonen**'. Terecht, want we hebben ook in onze gemeente een tekort aan woningen voor starters. De aanstaande flexwoningen in Olst en Wijhe zijn wat dat betreft een goede zet. En wij hoeven niemand uit te leggen, dat er meer nodig is dan dit. Er moet meer gebouwd worden. En niet alleen voor tijdelijke woningen. Daarnaast gaat het namelijk óók over het verduurzamen van de huizen om de energiearmoede aan te pakken. De initiatieven om te helpen met het besparen van energie zijn toe te juichen, maar we weten ook dat er meer nodig is. In 2023 moeten huurwoningen gemiddeld energielabel B hebben. Dit is te bereiken door bijvoorbeeld de huizen met een slecht label te verkopen. De PvdA wil graag zien dat bij de prestatieafspraken met Salland Wonen hierover gesproken wordt. We willen daarmee voorkomen dat het probleem van de woningcorporatie wordt doorgeschoven naar de nieuwe eigenaar van de woning. In dit licht gezien zou de gemeente met de woningcorporatie afspraken moeten maken, zodat in de komende jaren het hele woningcontingent energielabel B krijgt. Voor de zomer van 2023 zou Salland Wonen daar dan een Plan van Aanpak voor kunnen overleggen dat als basis dient voor het gesprek. We horen graag hoe de portefeuillehouder hier tegenaan kijkt.

De subsidie voor het verduurzamen van de woning door isolatie is per 1 juni gestopt. We vragen het college om te onderzoeken of een revolverend fonds tot de mogelijkheden behoort om de woningeigenaren met onvoldoende middelen te helpen. Is de PF bereid hier onderzoek naar te doen?

In het verlengde hiervan: Onderschrijft de PF met ons, dat het zaak is dat alle woningen in Olst-Wijhe op termijn naar minimaal Energielabel B gaan? En als dat het geval is, is dan inzichtelijk voor de PF welke labels de woningen in Olst-Wijhe hebben, zodat daar gericht op gestuurd kan worden?

Vitaal Platteland

We ondersteunen van harte de blijvende inzet van de ervencoaches. Zeker in deze tijden waar er erg veel onzeker is voor de boeren er achter de voordeur van diverse boerderijen er onrust en angst heerst door alle onzekerheid waarmee de boeren worden geconfronteerd.

Leefbaarheid

“Focus op wat nodig is voor onze inwoners”, zei ik aan het begin. De aanpak van de ergernissen top-5 is een onderwerp dat dan vraagtekens oproept. Want, laat dit toch vooral niet iets voor de Bühne zijn. Terecht is door het college al aangegeven dat eerder doorgevoerde bezuinigingen kunnen schuren met de wens om de top-5 aan te pakken. Het onderhoud van het openbaar groen en de begaanbaarheid van wegen, straten en trottoirs zijn daar een voorbeeld van. Volgens de burgerpeiling is 51% van onze inwoners tevreden hierover, maar ligt dat cijfer landelijk op 64%. Met behulp van de wijk kan dit opgehaald worden, mits de randvoorwaarden op orde zijn. En dat heeft een link met een ander punt waarop onze gemeente minder goed scoort dan landelijk: het vertrouwen in de relatie inwoner – gemeente. Landelijk heeft 37% van de inwoners vertrouwen in hoe de gemeente wordt bestuurd en hoe er om wordt gegaan met participatie. Dat is al bedroevend. Maar in Olst-Wijhe ligt dit op 26%. Daar ligt wat onze fractie betreft de sleutel naar verbetering van bovengenoemde punten.

De ergernissen Top-5 moet nog worden opgesteld, maar het zou ons verbazen als deze punten hier niet op voorkomen.

Het college geeft aan de kracht van de samenleving te willen gebruiken. Dat sluit dus mooi aan. En de samenleving in Olst-Wijhe heeft kracht. 40% van onze inwoners geeft aan niet betrokken te zijn bij een vereniging, terwijl dit landelijk 64% is. Dat is natuurlijk fantastisch. Een minieme achteruitgang, want in 2018 was het nog 37%, maar hier ligt inderdaad de kracht van onze samenleving. Toch is het frappant dat het manifest Nood Luidt onze Klok of een variant daarop niet benoemd staat bij de opsomming van beleid waarmee het college in 2023 aan de slag wil. De verenigingen zijn de rode loper naar de samenleving. Met de juiste hulpmiddelen, zoals kennisoverdracht en bijvoorbeeld coaches liggen hier kansen. Zoals gezegd: met de juiste randvoorwaarden.

Heeft de PF, met dit in het achterhoofd, ideeën hoe de pf hier handen en voeten aan wil geven? Voortbordurend op de uitkomsten van het project Nood Luidt onze Klok. Is de pf bereid hiervoor budget vrij te maken, ten einde dit af te wegen bij de kadernota in 2023?

Het moge duidelijk zijn, dat de fractie van de PvdA niet in kan stemmen met een begroting waarin 15% wordt bezuinigd op het voorliggende veld. We lezen in de begroting dat de effecten van de heroverweging in 2023 en 2024 zichtbaar worden. Wij maken ons grote zorgen over die effecten. Initiatieven om de bezuiniging te schrappen voor 2023 zullen wij steunen. Bij de kadernota van 2023 zal de afweging gemaakt moeten worden waar door slim samenwerken voordelen te behalen zijn op de korte termijn. Het wensenlijstje gewenst nieuwe beleid van de collegepartijen zullen we moeten beoordelen op urgentie ten opzichte van de urgentie die bij de doelgroepen ligt. Armoedebestrijding, taalontwikkeling (denk aan het Taalpunt en de bibliotheek), tegen gaan van eenzaamheid, hulp bij schulden, ondersteuning aan mantelzorgers, enz.

De grote winst zit hem natuurlijk in de preventieve werking van het voorliggende veld in combinatie met een versterking van de sociale basis. Daarin moet geïnvesteerd worden in plaats van bezuinigd. Zeker als je als gemeente in de media de indruk wekt dat Olst-Wijhe financieel weer goed in het geld zit (Stentor 20 juni), ondanks de disclaimers die daarbij gegeven zijn.

Na 10 jaar is het uiteraard goed om een actualisatie-slag te maken op de visie op het sociaal domein. Maar wij maken ons wel zorgen over gedwongen samenwerkingen, tegen heug en meug. Het middel moet niet het doel worden. Het nadelige effect van een corset van samenwerken en prestatieafspraken is verschraling van het aanbod en demotivatie van met name de vrijwilligers die we juist zo hard nodig hebben. Hier zal goed over nagedacht moeten worden over de benodigde randvoorwaarden en het gesprek gevoerd moeten worden met de organisaties.

Onze boodschap is helder: participatie is waanzinnig belangrijk. Aan de voorkant bij het bedenken van beleid tot en met de achterkant, bij het uitvoeren van het beleid.

Tot slot: terecht zei dhr. Niemeijer dat de OZB geen doel op zich is. Maar het gaat ons niet om een lijstje om in de media mee te zwaaien. De fractie van de PvdA hecht waarde aan de kwaliteit van het leven in Olst-Wijhe. Sociaal welzijn en - als hulpmiddelen - de faciliteiten. Mocht hier die 5% OZB bij nodig zijn, dan is dat zo.

Het is herfst. Normaal gesproken zijn de algemene beschouwingen in het voorjaar bij de kadernota. Hopelijk kunnen we straks in het voorjaar een jong, fris en positief beeld schetsen, met zicht op een betere en mooiere samenleving. Sterk en sociaal thuis in Olst-Wijhe voor iedereen.